

Usein kysyttyä pankki- ja tilitiedoista

1. Miksi muutos tehdään?

Muutoksen on tarkoitus ehkäistä etuuksiin kohdistuvia väärinkäytöksiä ja vähentää etuuksien virheellisiä maksuja.

Vuonna 2024 havaittujen väärinkäytösten arvo oli 4 323 005 euroa. Väärinkäytösten tunnistaminen on kuitenkin vaikeaa ja niiden todellista määrää ja taloudellista merkitystä on siten hankala arvioida. Virheellisiä maksuja perittiin takaisin vuonna 2024 noin 110 miljoonaa euroa. Virheellinen maksu voi johtua muistakin syistä kuin etuuden hakijan menettelystä.

2. Mikä muuttuu?

Kelalle tulisi mahdollisuus kysyä asiakkaiden pankki- ja tilitietoja sähköisesti pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän välityksellä. Asiakas kuitenkin valitsisi tilitapahtumatietojen toimitustavan, joten hän voisi halutessaan toimittaa ne myös itse nykyiseen tapaan.

3. Mitä etuuksien väärinkäytöllä tarkoitetaan ja miten esitys vähentäisi väärinkäytöksiä?

Sosiaaliturvan väärinkäytöllä tarkoitetaan sellaista tahallista tai tarkoituksellista toimintaa, jolla pyritään saamaan oikeudetonta taloudellista hyötyä. Kyse voi olla esimerkiksi tilien salaamisesta tai tiliotteiden muokkaamisesta.

Ehdotusten myötä Kela saisi tiedon siitä, mitä tilejä asiakkailla on ja voisi sen jälkeen pyytää tilitapahtumat jokaisen tilin osalta joko asiakkaalta itseltään tai sähköisesti pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä. Tilien salaaminen ei siten enää olisi mahdollista. Kelan ei tarvitsisi enää tutkia sähköisesti saapuvien tietojen muokkaamattomuutta. Tilitapahtumatietojen väärentäminen olisi mahdollista vain silloin, jos asiakas olisi valinnut toimittaa tiedot itse.

Selkeän väärennysepäilyn kohdalla Kela voisi tarkistaa toimitettujen selvitysten aitouden rahalaitoksilta, kuten nykyisinkin.

4. Miten muutokset vaikuttavat Kelan tietojen käsittelyyn?

Esitysluonnoksessa ei ehdoteta laajennuksia Kelan tietojen käsittelyyn. Kela käsittelisi tietoja samoissa tilanteissa kuin nykyisin, mutta tiedonvälitys olisi sujuvampaa ja turvallisempaa.

5. Voiko Kela jatkossa tarkistaa tilitapahtumani tietämättäni?

Ei voi. Kelan tulisi aina kertoa asiakkaalle hakemuksen yhteydessä, jos tilitapahtumatietojen saaminen on välttämätöntä etuushakemuksen ratkaisemiseksi. Asiakas itse valitsisi tietojen toimitustavan.

6. Mitkä ovat ehdotettujen muutoksien tavoitteet?

Muutoksen tavoitteena on ehkäistä sosiaaliturvan väärinkäyttöä ja vähentää etuuksien virheellistä maksamista. Lisäksi tavoitteena on asiakastiedon liikkuminen sähköisesti ja turvallisesti.

7. Milloin ehdotetut muutokset tulevat voimaan?

Pankki- ja tilitietoja koskevien muutoksien on tarkoitus tulla voimaan 1.3.2027.